Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Warsztat religioznawcy, PG_00200652		
Kierunek studiów	Religioznawstwo (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	1	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	2	Liczba punktów ECTS	2.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	zaliczenie
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Antropologii -> Zakład Studiów nad Religią		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Andrzej Migda	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu	dr Andrzej Migda	

Formy zajęć							
	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	15.0	0.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy					
	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15	2.0	33.0	50

Cel przedmiotu	
	Celem kursu jest wprowadzenie studentów w złożoność metodologii badawczej w kontekście religii i religijności, z uwzględnieniem perspektywy nauk społecznych. Studenci będą mieli okazję poznać fundamentalne zagadnienia związane z teorią prowadzenia badań naukowych w dziedzinie religioznawstwa. W trakcie zajęć omówione zostaną kluczowe problemy, takie jak generalizacja, trafność oraz rzetelność badań, a także kryteria oceny ilościowych i jakościowych badań. Uczestnicy będą mogli zapoznać się ze znaczeniem badań religioznawczych w relacji do innych nauk, a także jego specyfiki zarówno przedmiotowej, jak i metodologicznej. Dodatkowo studenci będą rozwijać umiejętności interpretacji tekstów naukowych z zakresu nauk społecznych.

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[RELL3_W07] Zna i rozumie metody badawcze oraz narzędzia warsztatu religioznawczego, w tym metody analizy i interpretacji różnych wytworów kultury.	Zna w zaawansowanym stopniu metody badawcze i narzędzia warsztatu religioznawcy, w tym metody analizy i interpretacji różnych wytworów kultury Student ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach rozwoju i najważniejszych nowych osiągnięciach w zakresie religioznawstwa. Zna i rozumie podstawowe metody badawcze i narzędzia warsztatu religioznawcy. Zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwe dla badań nad religią.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
[RELL3_W02] Ma uporządkowaną wiedzę ogólną obejmującą terminologię, zagadnienia teoretyczne oraz metodologię z zakresu nauk o kulturze i religii.	Student ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach rozwoju i najważniejszych nowych osiągnięciach w zakresie religioznawstwa. Zna i rozumie podstawowe metody badawcze i narzędzia warsztatu religioznawcy.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW5] realizacja zadania problemowego
[RELL3_W01] Ma uporządkowaną wiedzę o miejscu i znaczeniu nauk humanistycznych w systemie nauk oraz ich terminologii, specyfice przedmiotowej i metodologicznej.	Zna w zaawansowanym stopniu metody badawcze i narzędzia warsztatu religioznawcy, w tym metody analizy i interpretacji różnych wytworów kultury.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
[RELL3_U06] Potrafi merytorycznie argumentować z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułować wnioski.	Student samodzielnie zdobywa i utrwala wiedzę w sposób uporządkowany i systematyczny przy zastosowaniu nowoczesnych technik pozyskiwania, klasyfikowania i analizowania informacji, zgodnie ze wskazówkami opiekuna naukowego.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
[RELL3_U05] Potrafi przygotować prace pisemne w języku polskim i wybranym języku obcym, prawidłowo stosując specjalistyczną terminologię oraz aparat naukowy.	Posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport
[RELL3_U01] Potrafi właściwie dobierać źródła oraz stosować metody badawcze właściwe dla warsztatu religioznawczego.	Student samodzielnie zdobywa i utrwala wiedzę w sposób uporządkowany i systematyczny przy zastosowaniu nowoczesnych technik pozyskiwania, klasyfikowania i analizowania informacji, zgodnie ze wskazówkami opiekuna naukowego. Stosuje podstawowe umiejętności badawcze w zakresie religioznawstwa korzystając z zaleceń i wskazówek opiekuna naukowego. Potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla religioznawsta. Posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
[RELL3_K01] Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę, wykazuje gotowość do jej systematycznego rozwijania oraz korzystania z opinii ekspertów w przypadku trudności w samodzielnym rozwiązywaniu problemów.	Studnet zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego. Jest otwarty na nowe idee i gotowy do przeformułowania swojego stanowiska. Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu w zakresie religioznawstwa. Uczestniczy w życiu kulturalnym korzystając z różnych mediów i różnych jego form.	[SK5] realizacja zadania problemowego [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta

Treści przedmiotu	• Paradygmat neutralności światopoglądowej badacza, zasada obiektywizmu w badaniach naukowych. • Metodologia badań religioznawczych, różnorodność perspektyw. Techniki badawcze: wywiady, obserwacja uczestnicząca, analiza dokumentów. • Kluczowe pojęcia: sacrum, profanum, mit, rytuał, symbol, synkretyzm. • Praca w terenie, przygotowanie do badań etnograficznych (np. etykieta w świątyniach, współpraca z lokalnymi społecznościami). • Praca nad tekstem naukowym, cytowanie źródeł religijnych i sekundarnych, wykorzystanie narzędzi analitycznych. • Analiza zjawisk religijnych pod kątem: fenomenologicznym, socjologicznym i antropologicznym. • Rola i funkcje mitu i rytuału w kulturze. Interpretacja symboli i ich kontekstów. • Analiza współczesnych ruchów i przemian religijnych. • Etyka korzystania z materiałów wrażliwych (np. teksty ezoteryczne, obrzędy zamkniętych grup).
Wymagania wstępne i dodatkowe	Bez wymagań wstępnych.

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
wypowiedź ustna - kolokwium	55.0%	60.0%
- wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja	55.0%	40.0%

Zalecana lista lektur

Podstawowa lista lektur

Margul T., Sto lat nauki o religiach świata, Warszawa 1964.

Nowak S., Metodologia badań społecznych, Warszawa 2012.

Pawłowski T., Tworzenie pojęć i definiowanie w naukach humanistycznych, Warszawa 1978.

Kvale S., Prowadzenie wywiadów. Warszawa 2010.

Deliège R., Historia antropologii. Szkoły, autorzy, teorie, przeł. K. Marczewska, Warszawa 2011.

s. 5-33.

Babbie E., Podstawy badań społecznych, Warszawa 2008.

Rokuszewska Pawełek A., Wywiad biograficzny, jako źródło informacji. Media, Kultura, Społeczeństwo, (1), 2006, pp. 17-28.

Pawłowski T., Metodologiczne zagadnienia humanistyki, Warszawa 1969.

Pawłowski T., Pojęcia i metody współczesnej humanistyki, Wrocław 1977.

Denzin N., K., Lincolny Y., Metody badań jakościowych. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2019.

Brzeziński J., Metodologia badań psychologicznych, Warszawa 1996.

Grobler A., Metodologia nauk, Kraków 2006.

	Uzupełniająca lista lektur	Jak w XXI wieku opowiadać historię?, red.J. Kałążny, Poznań 2019. Tiele, Korneliusz Piotr, Zarys religioznawstwa i inne pisma. Przekład, wstęp i opracowanie Tomasz Kupś, Toruń 2013. Durkheim, Émile, Elementarne formy życia religijnego, przeł. Anna Zadrożyńska. Wstęp i redakcja naukowa Elżbieta Tarkowska, Warszawa 1990. Otto, Rudolf, Świętość. Elementy racjonalne i irracjonalne w pojęciu bóstwa, przeł. Bogdan Kupś, Wrocław 1993. Zwolski E., Z historii badań nad religią i mitem. Friedrich Max Müller, czyli dialektyka religii i mitologii, Roczniki Humanistyczne 26 (1973) z. 2,
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	• Jak zdefiniować religię? Czy istnieje uniwersalna definicja? • Różnice między religią, duchowością a światopoglądem. • Antropologia religii (np. rytuały, symbole). • Socjologia religii (np. rola religii w społeczeństwie). • Psychologia religii (np. mechanizmy wiary, konwersje). • Historia religii (np. ewolucja systemów wierzeń). • Etnografia (obserwacja uczestnicząca w obrzędach). • Wywiady jakościowe z wyznawcami. • Jak mity kształtują tożsamość wspólnot religijnych? • Znaczenie świętych miejsc, przedmiotów i postaci. • Związki między religią a polityką (teokracje, fundamentalizm). • Monoteizm vs. politeizm vs. religie nieteistyczne (np. buddyzm). • Synkretyzm religijny (np. voodoo, santería). • Wpływ religii na sztukę, literaturę, architekturę. • Konflikty na tle religijnym. • Ruchy neopogańskie, New Age, ateizm jako postawa światopoglądowa.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.